

V první kapitole jsme se zabývali filozofickými přístupy k prostoru. Předěl v jeho pojetí představuje Kantova představa prostoru nazíraného subjektem a priori. Prostorovost jako bytostné součásti člověka se zabýval také Martin Heidegger. Pod jeho vlivem mluví Jan Patočka o vztahování subjektu k prostoru, který představuje uspořádanou síť vztahů. Postupně jsme se dostali k vymezení prostoru a místa. Podle Norberga-Schulze vytváří místo existenciální oporu bytí. Marc Augé rozlišuje místo v tradičním antropologickém slova smyslu, tedy místo, kam se vписuje identita, vztahy a historie, od ne-místa, jež je jeho protipólem. Zároveň si klade otázku, zda krize identity nesouvisí s krizí místa. Vedle prostoru a místa jsme se také snažili nastínit úvahy týkající se domova, kde si podle Jan Patočky jedinec prožívá „pravou jistotu v jsoucnu“. Zároveň poukazuje na jedinečnost domova, z tohoto důvodu usuzujeme, že lze uvažovat v rovině prostoru, místa a domova. Některé z uvedených filozofických přístupů byly inspirací pro nahlížení literárního prostoru. Michail Bachtin pracuje s termínem chronotop, tedy vzájemné provázanosti času a prostoru v literárním díle, přičemž za směrodatnější považuje čas. Gaston Bachelard zavádí pod vlivem psychoanalýzy a fenomenologie pojem šťastného prostoru. Pro Janusze Sławińskiego představuje prostor kategorií, jejíž odvozeninou je fabule či konstrukce času. Daniela Hodrová poukazuje na úzkou vazbu mezi subjektem a místem. Prostor hraje paradoxně také důležitou roli v utopii umístěné do ne-místa. Z uvedeného je zřejmé, že kategorie prostoru je nahlížena jak v užším, tak širším slova smyslu. Zároveň je pro některé myslitele určující kategorií a pro jiné závislou. Pro účely naší práce, tedy zkoumání sounáležitosti s místem, jsme se nezaměřili pouze na jednu charakteristiku prostoru, ale nahlíželi jsme jej jako místo, které je utvářeno atmosférou, krajinou, sídlem, vztahy, historií. Tedy místo, do něhož se vписuje identita a které ve své jedinečnosti může představovat další kategorii: domov. Daniela Hodrová mluví o úzké vazbě mezi subjektem a místem v literárním díle, právě charakter této vazby je pro sounáležitosti s místem určující, neboť podle Heideggera je prostorovost bytostnou součástí člověka.